

25. VRH
KMETIJSKIH
IN ŽIVILSKIH
PODJETIJ

Kaj se je spremenilo od lani na področju geopolitičnih razmer in kako to vpliva na Slovenijo

Dr. Klemen Grošelj

NAPREJ.
NAVZGOR.

Pax-Sinica, Dualizem ali multupolarni svet?

- Kdo v resnici zagotavlja stabilnost in varnost sveta?
  - Dualizem ZDA – LRK ali pax-Sinica
  - Ključno vprašanje – kaj želi LRK?
- Iskanje novega globalnega (ne)ravnovesja?
  - Svet moči, brez pravil?
- Vrnitev interesnih sfer in protektoratov?
  - „Donroe doktrina“ – Venezuela, Kuba, Panama,...?
- Menjalna narava globalizacije, varnostne ureditve in trgovinskih odnosov ter zaton liberalnega multilateralizma
  - Mreža carinskih sistemov, ki oblikujejo svetovno trgovino
  - Geopolitična tveganja spreminjajo globalne trgovinske tokove
- Sodobni konflikti in vojne – „neskončni konflikti“

Pax-Sinica, Dualizem ali multupolarni svet?

- Propad tradicionalnih zavezništev in pojav nenačelnih ter nenaravnih ad hoc zavezništev.
- Boj za vire – surovine, hrana, voda in prostor.
  - Rusija in LRK prevzemata Afriko,
  - ZDA prevzemajo zahodno poloblo,
  - EU – kako do zanesljive in geopolitično manj ranljivega uvoza surovin in energije
- Umetna inteligenca – prelom ali evolucija – tehnološka tekma?
  - Posedovanje ključnih tehnologij bo temelj družbene, gospodarske in države konkurenčnosti.

Iran in Bližnji vzhod

- Vojna v Iranu – prva sodobna polikriza (Edgar Morin, 1993)?
  - Razpad kartela OPEC?
  - Vloga Pakistana v vojni ZDA/Izraela in Irana
  - Krepitev strateškega zavezništva med Pakistanom in Saudsko Arabijo.
- Destabilizacija Sredozemlja?
- Odnos ZDA in Indije vse bolj tekmovalen.
- Vpliv na položaj ZDA?
- Kdo je veliki zmagovalec?

Evropske neznanke

- Vojna v Ukrajini
  - Kako do miru za vsako ceno?
- Transformacija NATA – zmanjševanje vloge ZDA?
  - Povečevanje evropske vloge – evropski steber Nata
  - Notranja strateška razmerja na evropskem kontinentu se vzpostavljajo na novo
  - NATO koncentričnih krogov?
- Naraščajoča energetska in surovinska ranljivost/odvisnost
- Afrika – surovinska baza – podsaharska Afrika in Sahel?
- EU – poraženka globalnega tekmovanja?
  - EU kot srednja sila ali le nekatere članice EU, kot srednje sile?
- Sredozemlje – ranljivi jug EU

Posledice za Slovenijo

- Sistemska prilagoditev države in družbe – predvsem gospodarstva na novo svetovno realnost (primer NEK 2).
- Ranljivost Slovenije postaja vse bolj očitna
  - Energetska ranljivost – v svetu kjer velike sile težijo k energetskega monopolu,
  - Surovinska ranljivost – primer Mercosur.
  - Omejevanje svobode plovbe – slovenski logistični položaj.
  - Kako sistemsko okrepiti odpornost države – kako omejiti učinke globalne polikrize, carinskih vojn,...?
- Položaj Slovenije v EU - periferija ali jedro?
  - Srednja Evropa ali/in Balkan – iskanje ožjih evropskih zavezništev?
- Kakšna sploh bo EU
  - Koncentrični krogi – geografski in strukturni?
  - Krepitev trg storitev, kapitalski trg, energetska unija, obrambna unija?
- Vodilo zunanje in varnostne politike – interes-moč/morala/etika/mednarodno pravo?

Vprašanja?